

Samfundslag, som Landboforeningerne slet ikke havde vist sig i Stand til at faa i Tale.

Man siger desuden, at Husmandsforeningerne kunne ikke magte den Opgave alene at administrere Bevillingerne til Husmandsrejser, til Præmiering af ypperligt dyrkede Huslodder, og det begrundes med, at mange af disse Foreninger ere saa begrænsede til enkelte Sogne og saa forholdsvis ny i Opgaven, at de ikke vilde kunne gøre det, og der siges, at deres Medlemmer kun ere faa og Foreningerne smaa og spredte, og at der mellem dem er Foreninger, som kun have mellem 100 og 200 Medlemmer i et helt Amt. Man faar det Indtryk, at det skulde være noget ret almindeligt ovre i de jydsk Amter — der staa udtrykkeligt: „i visse jydsk Amter“, saaledes at man maa gaa ud fra, at der er flere end et jydsk Amt, i hvilke Medlemsantallet er saa ringe. Jeg skal derfor tillade mig at oplyse, at den 24. Januar 1907 var Medlemsantallet i Husmandsforeningerne i de jydsk Amter følgende: I Hjørring Amt 545, i Thisted Amt 349, i Aalborg Amt 1,728, i Viborg Amt 684, i Randers Amt 1,134, i Aarhus Amt 582, i Vejle Amt 751, i Ribe Amt 1,407 og kun i Ringkøbing Amt var der et saa ringe Medlemsantal som af Udvalget opgivet, nemlig 119. Der er altsaa ikke „visse jydsk Amter“, i hvilke det nævnte er Tilfældet, men kun det ene Amt, Ringkøbing Amt. Det er Oplysninger fra Foreningerne fra 24. Januar 1907, som jo dog ere mere værdifulde end 2 Aar gamle statistiske Meddelelser, eftersom enhver, der kender det mindste til Forholdene her i Landet, ved, at Husmandsforeningerne ere i en kæmpemæssig og særdeles glædelig Vækst.

Men naar Husmandsorganisationerne ere saa store, som disse Oplysninger vise, er der ikke det mindste til Hinder for, at de kunne vælge Dommere til Præmiering af Huslodder, og at de kunne forestaa og lede Husmandsrejser. Husmandsforeningerne have sikkert ogsaa allerede forestaaet mange Husmandsrejser, og naar der nu bliver bevilget et Beløb af 20,000 Kr. dertil, ville Husmandsforeningerne let kunne forestaa Administrationen deraf. Jeg skal desuden tillade mig at gøre opmærksom paa, at man i Husmandskredse er ganske sikker paa, at man vilde være i Stand til at administrere disse Bevillinger. Saaledes skriver de sjællandske Husmandsforeningers Formand, Karl Hansen, Ankerstræde, følgende, som jeg med den højt-

ærede Formands Tilladelse skal citere nogle faa Linier af: „Der peges paa det store Arbejde, Landboforeningerne have udført for at fremme Husmandsbruget. Ja, jeg skal yde Landboforeningerne al den Ros, de fortjene, og jeg skal altid sige dem Tak for, hvad de have udrettet, men naar de nu selv fremhæve dette, maa jeg dog erindre dem om, at det var først, da Husmandsbevægelsen fremstod, at der kom Liv i Arbejdet; før den Tid var det saa tungt og trægt, ja, saa tungt, at Landboforeningerne ikke kunde finde Anvendelse for det bevilgede Beløb, men maatte sende det tilbage til Statskassen med den Motivering, at der var ikke Brug for det. Nej, først, da Husmandsforeningerne viste sig og toge Arbejdet op under saadanne Former, som tiltale det store Tal af Husmænd, først da kom der Liv og Fart i Arbejdet; og det er paa Grundlag af dette Liv, at Landboforeningerne, eller vel rettere deres Repræsentanter i Udvalget, forsøge at skrue Udviklingen tilbage ved at forlange vedblivende at være Formyndere for Husmændene, et Formynderskab, som de dog før eller senere ville komme til at give Slip paa, saafremt der skal bestaa et godt Forhold mellem Husmandsforeningerne og Landboforeningerne, et Forhold, som Husmandsforeningernes Repræsentanter i Udvalget søgte at fremme efter bedste Evne, idet vi tilbøede at ville overlade Landboforeningerne de Bevillinger, der angaa Husdyrbruget, Planteavl, Foredragene, kort sagt, alt det, som ikke specielt“...

Formanden: Det er en alt for lang Oplæsning.

Zahle: Jeg mente, det vilde være af stor Interesse at høre, hvad Husmandsforeningernes egen Formand siger derom. Jeg bøjer mig selvfølgelig for den højtærede Formands Afgørelse. Jeg skal da blot udtale, at det, som Husmændene fastholdt, og som de fremdeles fastholde og ikke vilde slippe, er Kravet om at komme til at administrere de Beløb, der anvendes til Rejser og Kursus, idet Husmandsforeningernes Ledere mene, at Husmændenes Organisationer her staa med et større personligt Kendskab til Folk og bedre ere i Stand til at forvalte disse Bevillinger end Landboforeningerne. Det Krav vilde de — det hævder ogsaa Husmandsforeningernes Formand i denne Udtalelse — hævde og fastholde og ikke paa nogen Maade slippe. Og i god Overensstemmelse med